

KvægNYT

NR. 3 20. FEB 2026

23.-24. FEBRUAR

MCH HERNING KONGRESSENTER

KVÆG
KONGRES
2026

Vi ses til Kvægekongres 2026!

Den 23. og 24. februar slår kvægbranchen igen dørene op for politisk perspektiv, konkrete løsninger og stærkt fællesskab, når årets Kvægekongres skal afvikles. Årsmødet kommer blandt andet til at belyse grøn trepart, kvælstofreguleringer, klimavirkemidler samt give svar på, hvad man som branche har af ambitioner for fremtiden.

Dansk kvægbrug står midt i en brydningstid. Skærpede kvælstofreguleringer, anvendelse af klimavirkemidler og debatten om metanreducerende foder sætter nye rammer for erhvervet. Samtidig har dansk kvægproduktion en god placering internationalt - med høj produktkvalitet og en stærk konkurrenceevne.

"Kvægbruget er under pres fra regulering og politiske krav, men vi står også med et erhverv, der er fagligt stærkt og fuld af udviklingskraft", siger Jesper Arnth, formand for Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg.

Det er hans første kongres som formand for sektoren. Derfor ser han frem til at debattere de politiske emner, der berører kvægbruget i øjeblikket, og se fremad mod de mange muligheder, som erhvervet også rummer.

"Kvægekongressen er et vigtigt samlingspunkt, hvor vi deler viden, får perspektiv på udfordringerne og diskuterer, hvordan vi sikrer en konkurrencedygtig fremtid for dansk kvægbrug," påpeger Jesper Arnth.

Temperaturmåling på 2035

Foruden de politiske udfordringer og fremtiden for erhvervet har sektoren også taget temperaturen på de danske kvægbrugere, og hvad deres ambitioner er for erhvervet.

"I vores Mission 2035 ønsker vi at afdække, hvilke muligheder og initiativer der skal til for at bringe dansk kvægbrug videre frem mod midten af det næste årti. Det er det strategiske arbejde, der ligger bag, så vi kommer godt igennem kvælstofkrav, CO₂-afgift, skærpede velfærdskrav og de mange andre udfordringer, vi møder politisk og fra det omkringliggende samfund. Her har vi adspurgt branchens kvægbrugere, hvad deres mål er for fremtiden, og hvad de håber på, kan give en bedre indtjening på bedriften," forklarer Ida Storm, sektordirektør i Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg.

Survey'en skal være med til at afdække, hvad sektoren ser af barrierer og muligheder.

"Vi kommer til at fremlægge de resultater på Årsmødet. Det vil være med til at åbne op for debatten i salen og give et bedre billede af, hvad ens kollega mener om fremtiden for erhvervet," lyder det fra Ida Storm.

Bovaer: Oplevelser sætter gang i revurdering hos EFSA

Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) har åbnet et såkaldt 'call for data' om brugen af fodertilsætningsstoffet 3-nitrooxypropanol, 3-NOP, der er det aktive stof, som bruges i Bovaer.

Formålet er at indsamle ny og supplerende dokumentation til brug for EFSA's videre risikovurdering af stoffet, som anvendes til at reducere metanudledning fra kvæg.

"Så snart meldingerne om problemer begyndte at tikke ind i oktober, bad vi SEGES Innovation om at lave den dataindsamling, hvis foreløbige resultater ligger til grund for det nye 'call for data' fra EFSA. Der er landmænd, der er dybt frustrerede efter at have oplevet problemer, da de brugte Bovaer. Det er vigtigt, at myndigheder og forskere får del i data og dokumentation," siger Jesper Arnth, formand for Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg.

Dansk data kan hjælpe internationalt

Det store engagement fra de danske mælkeproducenter har dermed båret frugt og givet større indsigt, som nu kan hjælpe internationalt.

"SEGES Innovation har oplevet stor opbakning fra landmænd til de undersøgelser, som vi har iværksat. Ligesom vi også oplever efterspørgsler fra udlandet på de erfaringer, som man har gjort sig med Bovaer i Danmark. Derfor er det også naturligt for os at hjælpe med dette arbejde, så myndighederne også på europæisk plan får adgang til databaserede erfaringer med anvendelse af foderadditiver," siger Nicolaj Ingemann Nielsen, Chefkonsulent i SEGES Innovation.

Data er tilvejebragt anonymt fra landmændene og spørgeskemaundersøgelsen er finansieret af Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg samt Viking. Nu skal det undersøges, hvordan data fra danske landmænd kan bidrage til det samlede arbejde.

Smittebeskyttelse, der holder i hverdagen

Med cirka 850 malkekøer og mange besøg i løbet af året har mælkeproducent Jacob Stensig gjort det let at gøre det rigtige. Rene zoner, faste trafikveje og udstyr, der bliver på gården, er kernen i hans tilgang.

Da Jacob Stensig for to år siden udbyggede sin bedrift, var målet ikke kun flere kvadratmeter og plads til flere køer. Udvidelsen blev også et skub til at få smittebeskyttelsen til at fungere som en naturlig del af driften. Hans tilgang er metodisk: Løsningerne skal være så enkle, at de bliver fulgt – også når der er travlt.

“Hvis det kræver for mange ekstra skridt, så glipper det. Derfor indretter vi os, så den sikre løsning også er den letteste,” siger Jacob Stensig.

En ren indgang og tydelige forventninger

Indgangsområdet er Jacobs første “filter”. Her skiftes der tøj, og Jacob forventer, at man møder op i rent tøj, der ikke har været i andre stalde. Der er rene støvler til udlån, og hvis man skal have kontakt med dyrene, kan man låne en kittel. Samtidig bliver indgangsområdet gjort grundigt rent hver anden uge af et rengøringsfirma – for så bliver det også gjort, hvis der er travlt på bedriften.

“Det vigtigste er, at vi starter rigtigt. Når alle skifter her, og vi har rent udstyr klar, bliver smittebeskyttelse en rutine i stedet for en diskussion,” siger han.

Det samme princip går igen, når dyr skal ud af besætningen. På

ejendommen er der lavet et udleveringsrum, så der ikke skal køres vogne ind udefra tæt på stalden. Der lægges tøj og støvler frem til den vognmand, der henter dyr, og en kalvehytte kan tilgås uden at køre helt op til ejendommen. Målet er at styre, hvor udefrakommen de bevæger sig – og holde “beskidt” og “rent” adskilt.

Skarpe skel mellem gylle og foder

I den daglige logistik har Jacob delt trafikken op: Al opblanding og transport af foder foregår på den ene side af stalden, mens al transport af gylle foregår på den anden. Det mindsker risikoen for at sprede smitte fra gylle, når der fodres.

Et andet fokuspunkt er klovbeskæring. Jacob har indgået aftale med en professionel klovbeskærer udefra, og sammen arbejder de på at købe en fast klovboks, der bliver på bedriften.

“Når udstyret bliver her, har vi mere kontrol. Jeg vil ikke risikere, at en boks, der har været i mange besætninger, tager noget med ind hos os. Og samtidig er det en fordel for klovbeskæreren, at han kender udstyret,” siger Jacob Stensig.

På fodersiden har han investeret i en moderne foderlade. Korn og andre råvarer opbevares i siloer i et foderhus med fast gulv, så

skadedyr har sværere ved at komme til. Samtidig gør det den daglige fodring mere præcis: Foderet udvejes automatisk, hver gang foderblanderens tages i brug.

For Jacob er pointen, at smittebeskyttelse ikke må være et særskilt projekt. Den skal være bygget ind i indretningen og arbejdsgangene, så standarden kan holdes stabilt, uge efter uge. Den ugentlige, grundige rengøring i indgangen er med til at fastholde niveauet – og signalere, at hygiejne er alvor. Når udlevering, klovbeskæring og foderflow er tænkt ind i bygningerne, kan han bruge tiden på køerne frem for brandslukning.

I en stor besætning kan en enkelt smitte tage fart. Derfor er de interne ruter lagt, så man ikke krydser fra gylle- til foderzone med samme maskiner. Og når eksterne folk kun kommer til de områder, de skal, bliver risikoen mindre – uden at arbejdsgangen bliver tung.

“Smittebeskyttelse handler ikke om at være paranoid. Det handler om at gøre de små ting rigtigt – igen og igen – så vi ikke inviterer problemer indenfor,” siger Jacob.

Hovedtale – mandag kl. 13.00

Fremtiden for dansk kvægbrug

Den danske kvægsektor står over for en fremtid præget af både store muligheder og væsentlige udfordringer. Sektoren oplever stigende krav til produktivitet, klima- og miljøhensyn, dyrevelfærd og international konkurrence. Samtidig rummer den et betydeligt potentiale for forretningsudvikling, hvor Danmark kan blive en internationalt førende aktør inden for bæredygtig og konkurrencedygtig kvægproduktion.

Med afsæt i en spritny temperaturmåling på kvægbrugernes forventninger til fremtiden sætter et stærkt panel fra kvægklyngens to gang i debatten om at indfri forretningspotentialerne. Gå ikke glip af:

Niels Duedahl CEO, Danish Crown
Hanne Søndergaard Executive Vice President for Agriculture, Sustainability & Communications, Arla Foods
Jens Kr. A. Møller Adm. direktør, DLR Kredit

Bovaer – hvad så nu?

Hvilke analyser og aktiviteter arbejder taskforce Bovaer med netop nu? Det kan du høre mere om på Kvæggkongressen, hvor der også vil blive kigget ind i den kommende tid: Hvad kommer der til at ske fremover?

Jacob Neergaard, Specialkonsulent, Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV)
annik Elmegaard, Sektionsleder, Styrelsen for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Nicolaj Ingemann Nielsen, Chefkonsulent, SEGES Innovation

Indlæg nr. 15, mandag kl 16.15 og nr. 44, tirsdag kl. 10.15

Ny kvælstofregulering – sådan kommer systemet til at fungere

I 2027 skifter Danmark spor i kvælstofreguleringen. Hvor landmænd hidtil har arbejdet med krav til efterafgrøder, bliver fokus fremover på udledningskvoter, som sætter grænser for, hvor meget kvælstof der må ende i kystvandet fra den enkelte bedrift. Leif Knudsen forklarer, hvordan den nye reguleringsmodel er bygget op, og hvad udledningskvoterne konkret betyder i praksis. Nanna Hellum Kristensen præsenterer de virkemidler, der kan bringes i spil af kvægbrugere for at overholde kvoterne og samtidig fastholde produktionen.

Nanna Hellum Kristensen, Chefkonsulent, SEGES Innovation
Leif Knudsen, Chefkonsulent, SEGES Innovation

Indlæg nr. 10, mandag kl. 15.00

CowSafe – ny formel til bedre smittebeskyttelse

Landbrug & Fødevarer er i gang med at udvikle en ny branchekode, der giver mere incitament og flere redskaber til at undgå at få alvorlige sygdomme ind i din besætning.

I fremtiden skal kvægbrugerne være endnu bedre til at samarbejde, når smittebeskyttelsen skal forbedres. Mund- og klovsyge, BVD, Lumpy Skin Disease og kvægtuberkulose er eksempler på alvorlige smitsomme sygdomme, som findes i EU, men endnu ikke i Danmark.

Formålet med den nye branchekode 'CowSafe' er netop at sikre, at sygdomme som disse ikke kommer i de danske kvægbesætninger.

“Vi er i L&F Kvæg i gang med at udvikle et smittebeskyttelsesprogram til de danske kvægbesætninger, så alle bliver bedre rustet mod sygdomme. CowSafe udvikles til de praktiske forhold i besætningerne og vil sikre fællesskab mellem besætninger, aftagere, naboer og erhvervspartnerne,” siger Joey Ellis-Iversen, chefkonsulent hos Landbrug & Fødevarer Sektor for Kvæg.

CowSafe drejer sig ikke kun om de store trusler udefra. Det vil også gavne kampen mod yverbetændelse, mycoplasma og alle de andre sygdomme i dagligdagen, som har negative konsekvenser for velfærd og økonomi i kvægbesætningerne.

- 1. De fem fokusområder i CowSafe**
Reducér smitte mellem kvæg ved hjemtagning ved at være opmærksom på sundhedsstatus. Man skal også sikre gode rutiner ved afhentning af levende og døde dyr.
- 2.**
Undgå at personer slæber smitte ind i besætningen. Besøgende skal være rene, inden de kommer ind i besætningen, og medarbejderne skal oplæres i smittebeskyttelsesrutiner.
- 3.**
Vær opmærksom på køretøjer, der har været i kontakt med gødning eller dyr, og hvor dine leverandører og gæster kører og parkerer.
- 4.**
Beskyt de dyr, der er mest følsomme for sygdom, og sørg for at sikre højere hygiejne, hvor sygdomme smitter mest.
- 5.**
Brems smitten mellem egne kvæg og andre, hvilket ofte kræver nabo-samarbejde. Kontakten med andre dyr skal mindskes - det gælder både vilde dyr, fugle og skadedyr.

Enkeltkælvningsbokse giver ro og nye rutiner

Bettina Ørnhøj Hansen, Avlsrådgiver, VikingDanmark.

“Jeg er meget glad for de rutiner, vi har fået i forbindelse med kælvning i den nye afdeling.”

Sådan lyder det fra Jørgen Schmidt, der ejer Bøttchergård ved Agerskov. Han har bygget en ny velfærdsstald i 2024 med plads til goldkøer og højdrægtige kvier. Stalden er bygget, så den både kan fodre goldkøerne i et far-off samt i et close-up hold med ni enkelt kælvningsbokse.

Ko og kalv sammen i 12 timer

Enkeltkælvningsboksene er med inventar, som kan åbnes, så køerne kan bruge arealet, hvis der ikke er dyr, som skal kælte. Jørgen Schmidt har observeret, at kælvkvierne ofte bruger dette areal for at få lidt ro fra de øvrige dyr. Når koen snart skal kælte, lukkes hun fra i enkeltboksen og går sammen med kalven i cirka 12 timer efter kælvning. Den første malkning sker i robotten, hvor råmælken malkes fra og testes via brixmåling. Kalven får en kassette råmælk, navlen jodbehandles og kalven tildeles selen. Koen tildeles lunket vand med oprørt elektrolyt. Der er mulighed for at malke koen med en spandmalker, hvis det er nødvendigt. Det sker dog meget sjældent.

“Jeg oplever ikke, at køerne bliver stresset af at blive isoleret i enkeltboksene, da de er omgivet af de andre goldkøer og kan se over på far-off gruppen. Så denne løsning virker godt,” forklarer han.

Arbejdssikkerhed ved ædeplads

Når kalven skal tages fra koen, er det muligt at gøre ved hjælp af fanggitter ved ædepladsen. Inventar kan svinges rundt og isolere kalven, så det er let og sikkert at flytte den. Skal koen tilses af dyrlægen, er det nemt at få hende i fanggitteret og svinge inventar om hende. Det hele kan gøres af en enkelt mand pga. forholdene.

Der er brugt plastikplader i lågerne til enkeltkælvningsboksene for at skærme for gødning. Hele dybstrøelsesarealet og kælvningsboksene muges en gang om måneden. I den forbindelse vaskes alle låger med sæbe. Det er en fast rutine, at der strøes hver anden dag året rundt.

“Jeg kan se en stor fordel i at tingene bliver gjort ens hver gang. En af vores højeste prioriteter er, at der er ro i stalden. Det synes jeg, at der er kommet med den nye velfærdsstald og de nye rutiner,” påpeger Jørgen Schmidt.

Stærk ledelse holder lønomkostningerne nede

Mælkeproducenter med høj ydelse klarer sig ofte bedst på lønomkostninger – ikke kun på grund af teknologi, men fordi de leder og organiserer effektivt.

Blandt danske mælkeproducenter er der store forskelle på, hvor meget lønnen fylder i regnskabet. Alligevel ses det ofte, at bedrifter med høj ydelse pr. ko også har lave lønomkostninger pr. årsko. Ifølge William Schaar Andersen, seniorkonsulent i SEGES Innovation, skyldes det især strukturen: “Organisering og ledelse betyder mindst lige så meget som teknologien.”

Han peger på, at det i mange tilfælde er evnen til at planlægge, lede og følge op på opgaver, der skaber de bedste resultater – både når det gælder produktion og økonomi.

Klare rammer, færre spildtimer

SEGES' analyser viser et gennemsnit på lønomkostninger på 5.364 kr. pr. årsko, men spændet er stort – fra omkring 4.800 kr. til

over 6.000 kr. pr. ko, selv med sammenlignelige malkesystemer. Det peger på, at det ikke er teknikken i sig selv, men brugen af den, der afgør effektiviteten.

Topbedrifter arbejder med faste rutiner, klare bemandingsplaner og SOP'er for centrale opgaver. Det giver færre spildtimer og mere ro i hverdagen. “Det handler ikke om at skære timer væk, men om at sikre, at de bruges rigtigt,” siger William Schaar Andersen.

Strukturen skaber også bedre arbejdsmiljø, fordi medarbejderne ved, hvad de skal, og oplever færre afbrydelser og uklare prioriteringer. Det bidrager til højere produktivitet – og dermed lavere lønomkostninger pr. kilo mælk.

Ydelse og ledelse løfter bundlinjen

En høj ydelse er i sig selv en fordel, fordi de faste lønudgifter pr. ko fordeles på flere kilo mælk. Men er der uorden i rutinerne, går den potentielle gevinst tabt. Derfor ser man, at de bedste bedrifter i analyserne opnår meget lave lønudgifter pr. kg EKM – netop fordi begge dele udspringer af god ledelse.